

Stoeplaan 7, 7a

Naam	Stoephout
Oorspronkelijke functie	Buitenplaats/bijgebouwen
Type	Garage annex dienstwoning; toegangshek bij nummer 7; toegangshek bij Stoeplaan 17; tuinmuren/aanleg; schuur
Aantal onderdelen op adres met cultuurhistorische waarde	5
Benoeming onderdelen met cultuurhistorische waarde	Garage annex dienstwoning; toegangshek bij nummer 7; toegangshek bij Stoeplaan 17; tuinmuren/aanleg; schuur
Datering ontwerp/bouwjaar hoofdgebouw	1918
Architect	K.P.C. de Bazel
Bijzonderheden/ opmerkingen	Opname 10 december 2012. NB een opname van de bouwkundige staat maakt geen onderdeel uit van deze cultuurhistorische beschrijving. Tegelijk gebouwde tuinmanswoning (voorheen Stoeplaan 9) is afgebroken; hoofdhuis eveneens afgebroken, op deze plaats is in 1969 een appartementengebouw 'landgoed Stoephout' gebouwd. De buitenplaats Stoephout schaarde zich in een reeks van relatief kleine (buiten)plaatsen die na 1910 op voormalige terreinen van grote buitenplaatsen, zoals die van prins Frederik/prinses Marie tot stand kwamen, zoals Villa Ruys, Wiltzangk, Meyland, Ivecké etc., een ontwikkeling die op zijn beurt onderdeel uitmaakt van een algemeen gegeven van verkaveling van historische buitenplaatsen, zoals bijvoorbeeld Oud-Clingendaal waarop onder meer in 1914 Maarheeze werd gebouwd of Terveken op Wiltrust. Ook het ten zuiden van Stoephout gelegen Clingenbosch, dat rond 1912 tot stand kwam, behoort tot deze ontwikkeling. <i>Over de opdrachtgever</i> Stoephout kwam tot stand in opdracht van mevrouw M.J.J. (Margo) Kessler-de Lange (1860-1938), weduwe van Jean Baptiste August Kessler (1853-1900). August Kessler was vanaf 1890 de eerste directeur van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij (later: Shell) en speelde ondanks de korte tijd dat hij zich kon inzetten voor het bedrijf, een grote rol in de ontwikkeling ervan. Zijn zoon J.B.A. (Guus) Kessler jr. trad in 1936 in zijn vaders rol als directeur-generaal; oudste zoon Geldolph Adriaan (Dolph) Kessler (1884-1945) werkte ook bij Shell en bij Hoogovens en hij stond zijn moeder bij bij de bouw van Stoephout. Hij bouwde in 1918/9 ook zijn eigen woning naast Stoephout, het Houten Huis op Stoeplaan 17. De zonen spelen tevens een rol in de nationale

	sportgeschiedenis van Nederland op het gebied van tennis (J.B.A.) en voetbal (zonen Dolf en Boelie). <i>Over de architect</i> Karel Petrus Cornelis de Bazel (1869-1923) was een architect die nationale naam en faam verwierf. Vanwege zijn zwakke gezondheid kent zijn carrière diverse onderbrekingen en stierf hij jong. Hij werkte voor P.J.H. Cuypers, had vanaf 1895 in een eigen atelier voor kunstnijverheid met J.L.M. Lauweriks en vanaf 1902 zijn eigen zelfstandige bureau, publiceerde en gaf les op verschillende onderwijsinstellingen. Het architectonische oeuvre van De Bazel is zeer divers van aard en bestaat voor een belangrijk gedeelte uit woon- en landhuizen. Daarnaast bouwde hij onder meer arbeiders- en volkswoningen, kantoren, een modelboerderij en een synagoge. Ontwerpen maakte hij voor raadhuisen, een concertgebouw, een crematorium en een wereldhoofdstad bij Den Haag. Voor veel gebouwen leverde hij bovendien ontwerpen voor het interieur en de meubels. Bij zijn landhuizen ontwierp De Bazel vaak ook de tuinen. Hij begon met het maken van deze tuinontwerpen in 1902. In totaal maakte hij ontwerpen voor 28 tuinen, waarvan de meesten in de periode 1909-1917 zijn vervaardigd. De Bazel werkte steeds vanuit een rechtlijnige aanleg waarbij vanaf een erker, venster of deur een as in de tuin liep. De tuin zelf was zeer symmetrisch en wanneer ze uit enkele verschillende delen bestond, waren die delen rond een eigen symmetrie-as ontworpen. (Bron: http://zoeken.nai.nl/CIS/persoon/13742) Hoewel in het archief van Nai geen ontwerptekeningen van de tuin van Stoephout zijn aangetroffen van de hand van De Bazel, is het waarschijnlijk dat hij de nutstuin bij Stoephout 7;7a ontworpen heeft of daarin geadviseerd heeft. De tuinaanleg met de tuilmuren staan namelijk op de ontwerptekening van de situatie van 1918 (bijgevoegd).
Waardering cultuurhistorische waarde	Zeer hoog. Nader onderzoek heeft plaatsgevonden op 10 december 2012 met een bezoek ter plaatse en archiefonderzoek in De Bazel-archief (Nai, Rotterdam). Het nader onderzoek heeft aangetoond dat de zeer hoge waardering correct is toegekend.

Stedenbouwkundige en landschappelijke karakteristieken

Ligging in beschermd dorpsgezicht	Ja
Karakteristieke ligging – stedenbouwkundig	Op hoek Stoeplaan-Wittenburgerweg
Karakteristieke ligging – landschappelijk	Gelegen op voormalige terreinen van Stoephout, waarbij het landschappelijke parkbos en de

Hoofdkenmerken en waardering van waardevolle cultuurhistorische gebouwen en objecten in de gemeente Wassenaar

	aanleg van de (nuts)tuin behouden is. Centraal in rechthoekige, hoger gelegen en ommuurde tuindeel met kruisvormig padenpatroon een beeldbepalende beuk. Langs oostzijde perceel watergang (daterend van ten minste vóór 1830)
Karakteristieke ligging – complexonderdelen ten opzichte van elkaar	De garage annex dienstwoning staat dicht aan de Stoeplaan, met ten noorden de laan en de erfafscheiding en in de erfafscheiding ten oosten van het gebouw een toegangshek. Ten zuidwesten een ommuurde tuin, oorspronkelijk met een deel bestemd voor compost en mest (nu grasveld) en een schuur. Links van schuur (oostelijk) ijzeren hekwerk (later geplaatst)
Karakteristieke ligging – tuin en erf	Vrijstaande gebouwen, in een rechtlijnige tuinaanleg uit 1918/9. Een nieuw pad en ontsluiting van de Stoeplaan doorkruist de rechtlijnig aanleg.
Ontsluiting	Aan Stoeplaan met toegangshek; er was ook een zelfde toegangshek naar het hoofdhuis (gesloopt) en er ligt nog een gelijksoortig hek tegenover de Schouwweg, bij Stoeplaan 17
Rooilijn	Nvt
Visuele zichtbaarheid vanaf openbare weg	Aan weg gelegen onderdelen: goed; chauffeurswoning redelijk; overige onderdelen niet of nauwelijks (stal alleen in wintertijd).

Architectonische kenmerken garage annex chauffeurswoning

Verbouwingen in 1966, 1987, 1994 en 1999. Oorspronkelijk bestond de haakse bouw alleen uit een overkapping; deze is dichtgezet. Het pand is verbouwd tot woonhuis. Er is onder meer aan de zuidwestzijde een schuin ten opzichte van de hoofdbouw gebouwde uitbouw toegevoegd; ook zijn dakkapellen toegevoegd. Bij de verbouwingen zijn elementen behouden of herplaatst, zoals de stootstenen.

Type	Garage annex woonhuis
Oriëntatie (voorgevel gericht op)	Noordwestzijde (huidige situatie)
Nokrichting	Haaks
Hoofdvorm	Samengesteld
Aantal bouwlagen	1
Kapvorm	Schilddak met haaks twee ingrijpende schilddaken
Materialen dakbedekking	Rode Romaanse pannen
Materialen gevels	Baksteen
Stijl	Eigentijds-ambachtelijk
Kenmerken exterieur (zichtbaar vanaf openbare weg)	Dakoverstek, afgewerkt met hout; gemetselde schoorstenen op daknok

Architectonische kenmerken schuur

De schuur is niet verbouwd en heeft de indeling en detaillering vrijwel geheel conform de ontwerptekening behouden.

Type	Schuur
Oriëntatie (voorgevel gericht op)	Noordoostzijde (richting toegangshek)
Nokrichting	Nagenoeg evenwijdig aan garage

Hoofdvorm	Staafvormig
Aantal bouwlagen	1
Kapvorm	Schilddak
Materialen dakbedekking	Rode Romaanse pannen
Materialen gevels	Baksteen
Stijl	Eigentijds-ambachtelijk
Kenmerken exterieur (zichtbaar vanaf openbare weg)	Niet/nauwelijks zichtbaar; houten deuren met ruiten; houten zesruits ramen; dakvensters
Interieur	Gemetselde schouw (schoorsteen op daknok verwijderd)

Architectonische kenmerken erfscheiding en toegangshek bij Stoeplaan 7a

Gemetseld muurtje met stalen hekwerk als erfafscheiding, aan westzijde afgesloten met gemetselde hekpijler; aan oostzijde gemetselde hekpijlers met stootstenen en geprofileerde afdekplaten met tekst 'Stoep' en 'Hout' en ijzeren draaihekkens; afsluiting aan oostzijde met gebogen muur en gemetselde pijler.

Architectonische kenmerken toegangshek bij Stoeplaan 17

Gemetselde hekpijlers met geprofileerde dekpalladen met 'Stoep' en 'Hout' en ijzeren hekwerk ertussen, afgesloten met speerpunten (leliemotief). Muur aan zuidwestzijde hoger en opening ter plaatse van trap met gebogen afsluiting.

Architectonische kenmerken nutstuin

Gemetselde muren en keermuren rond rechthoekig, hoger gelegen terrein, bereikbaar via drie gemetselde trappen. Aan oostzijde (zijde oorspronkelijke compostplaats) heeft de keermuur verspringende delen. Muren mestput nog herkenbaar aanwezig. Muren doorbroken voor nieuw pad. Op noordwest en zuidoosthoek ligt de muur driezijdig terug (afgeschuinde hoeken). De muur liep volgens tekening door richting tuinmanswoning, dit deel van de muur is niet aangetroffen.

Waardering

Het pand/object/element is vanwege de cultuurhistorische -, architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar vanwege de onderstaande aspecten

Stedebouwkundig: ensemblewaarde in straat- en bebouwingsbeeld	Vanwege de ligging binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg'; vanwege de structuurondersteunende waarde als onderdeel van de voormalige buitenplaats Stoephout en binnen een gebied met buitenplaatsen en hun bijbehorende bijgebouwen; vanwege de hoekligging op de hoek Stoeplaan-Wittenburgerweg
Landschappelijk: ensemblewaarde in landschappelijke hoofdstructuur	Vanwege de ligging in het parkbos van de voormalige buitenplaats Stoephout
Object: ensemblewaarde	Vanwege de historische, ruimtelijk-functionele en stilistische relatie van de complexonderdelen onderling die alle van dezelfde architect en uit dezelfde bouwtijd stammen en alle onderdeel uitmaken van de voormalige buitenplaats Stoephout
Architectuurhistorische waarde	Als onderdeel van het oeuvre van De Bazel; als voorbeeld van bijgebouwen van een buitenplaats uit het Interbellum

Hoofdkenmerken en waardering van waardevolle cultuurhistorische gebouwen en objecten in de gemeente Wassenaar

Cultuurhistorische waarde	Als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en de geschiedenis van het van rijkswege beschermde dorpsgezicht met vrijwel aaneengesloten terreinen van historische en vroeg 20 ^{ste} -eeuwse buitenplaatsen en Stoephout in het bijzonder
Gaafheid (verwachting)	Vanwege de redelijk gaaf bewaarde hoofdvorm, materialen en detaillering van de garage met dienstwoning; vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, materialen en detaillering van de schuur en de erfafscheiding met het toegangshek; vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, materialen en detaillering van het toegangshek bij Stoeplaan 17; vanwege de redelijk gaaf bewaarde tuinaanleg en bijbehorende onderdelen zoals de tuinmuren
Af leesbaarheid/herkenbaarheid	Herkenbaar als onderdeel van de voormalige buitenplaats Stoephout door de toegangshekken met naam maar ook door het type bijgebouwen waarvan de typologie van de garage annex dienstwoning ondanks de verbouwingen nog doorklinkt en de overige onderdelen duidelijk herkenbaar zijn in hun functie en oorspronkelijk ontwerp